

Příloha č. 3 Vybrané ukazatele specifického tematického šetření

Tabulka P8 Vybrané ukazatele specifického tematického šetření k hodnocení organizace vzdělávání a dovedností dětí v oblasti matematické gramotnosti v navštívených mateřských školách v letech 2007-2010

Ukazatele organizace vzdělávání
Organizování předškolního vzdělávání, vztahujícího se k získávání základů MG
Začlenění základů MG (Dítě a jeho psychika – 5.2.2) do ŠVP
Začlenění základů MG do TVP
Začlenění základů MG do průběhu předškolního vzdělávání (zápisy v třídní knize)
Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vztahující se k získávání základů MG (úkoly jsou diferencované vzhledem k jejich možnostem)
Podpora mimořádně nadaných dětí (nabídka činností je přizpůsobena jejich schopnostem a je rozšířena o další aktivity dle jejich zájmu či mimořádných schopností)
Výsledky vztahující se k získávání základů MG
Ukazatele hodnocení dovedností dětí v oblasti matematické gramotnosti
Děti rozlišují podstatné znaky a detaily, postřehnou změnu (vnímají detaily na obrázcích, vyhledávají věci v prostoru, poznají, co se změnilo atd.)
Děti záměrně využívají paměť k učení (dokážou si úmyslně zapamatovat a později vybavit co prožily, viděly, slyšely)
Děti vyjadřují svoji fantazii a představivost v činnostech (jsou tvořivé, nápadité, vymýšlejí různá řešení, jsou iniciativní, nekopírují vzor)
Děti rozlišují některé symboly, piktogramy, značky (čísllice, jednoduché grafické symboly a znaky)
Děti nakreslí základní geometrické tvary i na základě slovní instrukce (svislá, vodorovná čára, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, některé číslice, na pokyn vede čáru zleva doprava, shora dolů)
Děti se orientují v chápání elementárních časových pojmů (ráno, večer, dopoledne, včera, dnes, zítra, dny v týdnu, roční období)
Děti se orientují v prostoru a ploše (na, nad, pod, za, před, nízko, vysoko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů atd.)
Děti chápou základní matematické pojmy (rozumí pojmu kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník, dlouhý, krátký, velký, malý, lehký, těžký)
Děti chápou elementární matematické pojmy a souvislosti a prakticky je využívají (porovnávají, třídí a uspořádávají předměty)
Děti mají představu o čísle, (ukazují, počítají na prstech), chápou číselnou řadu (do kolika počítají)
Děti se orientují v elementárním počtu (dovede posoudit početnost dvou souborů, určí o kolik je jeden z nich větší)

Děti rozlišují podstatné znaky předmětů a jevů (chápou, co je na předmětu či jevu důležité, určí podstatné znaky předmětu či jevu)
Děti řeší různé úlohy, rébusy, hádanky, labyrinty apod.
Děti vedou jednoduché úvahy a svoje myšlenkové pochody vyjadřují (přemýšlí nahlas)
Děti řeší jednoduché problémy, konkrétní úlohy či situace (přemýšlí stále ještě konkrétně, problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, chápe jednoduché matematické algoritmy)
Děti dokážou postupovat podle pokynů (pamatují si, co má vykonat i po určité době)

Tabulka P9 Vybrané ukazatele specifického tematického šetření k hodnocení organizace vzdělávání a dovedností žáků v oblasti matematické gramotnosti v navštívených základních školách v letech 2007-2010

1. stupeň ZŠ

Ukazatele organizace vzdělávání
Organizování výuky
Hodina je vedena věcně správně a srozumitelně
Žáci používají k jednoduchým numerickým výpočtům kalkulátory, neprocvičují numerického počítání
Individuální práce se žáky ve vyučovacích hodinách
Diferenciace úloh podle schopností žáků
Motivace učiva
Žáci jsou hodnoceni za dílčí úspěchy
Žáci využívají v M zkušenosti ze svého okolí i z jiných vyuč.předmětů
Systematické opakování a procvičování základního učiva v průběhu hodiny
Učivo předchozích hodin bylo zopakováno
V průběhu hodiny bylo opakováno a systematicky upevňováno základní učivo
V hodině byl zadán domácí úkol
Vyučující dbá na procvičování numerického počítání
Ukazatele hodnocení dovedností dětí v oblasti matematické gramotnosti
Samostatné aktivní učení a rozvoj kompetence k řešení problémů
Žáci docházejí k řešením a závěrům úloh sami
Žáci vysvětlují (zdůvodňují) své odpovědi
Užívání matematické terminologie a symboliky
Žáci pracují s informacemi kvantitativní povahy (např. grafy, tabulky) s porozuměním
Vědomosti a dovednosti žáků v hospitované vyučovací hodině
Úroveň numerického počítání s ohledem na ročník (základní početní operace
Žáci mají základní geometrické představy, znají vlastnosti útvarů a aplikují je (s ohledem na ročník)

Tabulka P10 Vybrané ukazatele specifického tematického šetření k hodnocení organizace vzdělávání a dovedností žáků v oblasti matematické gramotnosti v navštívených základních školách v letech 2007-2010

2. stupeň ZŠ

Ukazatele organizace vzdělávání
Organizování výuky
Hodina je vedena věcně správně a srozumitelně
Ve výuce jsou účelně používány pomůcky (např. modely, tabulky, kalkulatory)
Žáci používají k jednoduchým numerickým výpočtům kalkulatory, neprocvičují numerické počítání
Žáci mají dostatek času na přemýšlení
Individuální práce se žáky ve vyučovacích hodinách
Diferenciace úloh podle schopností žáků
Motivace učiva
Žáci jsou hodnoceni za dílčí úspěchy
Žáci využívají v M zkušenosti ze svého okolí i z jiných vyučovacích předmětů
Systematické opakování a procvičování základního učiva v průběhu hodiny
Učivo předchozích hodin bylo zopakováno
V průběhu hodiny bylo opakováno a systematicky upevňováno základní učivo
Kontrola domácího úkolu
Zadání domácího úkolu
Ukazatele hodnocení dovedností žáků v oblasti matematické gramotnosti
Samostatné aktivní učení a rozvoj kompetence k řešení problémů
Žáci nalézají různé způsoby řešení úloh
Žáci odhadují výsledky úloh, interpretují je a ověřují správnost odhadu
Žáci docházejí k řešením a závěrům úloh sami (u náročných úloh s mírnou pomocí učitele/učitelky)
Žáci samostatně vysvětlují (zdůvodňují) své odpovědi
Užívání matematické terminologie a symboliky
Žáci jsou schopni porozumět matematickému textu
Žáci pracují s informacemi kvantitativní povahy (např. grafy, tabulky) s porozuměním
Vědomosti a dovednosti žáků v hospitované vyučovací hodině
Žáci zvládají řešení typových úloh
Žáci učivo úspěšně použili v aplikačních úlohách
Žáci úspěšně aplikovali znalosti o rovinných a prostorových útvech (s ohledem na ročník)
Rýsovací dovednosti (s ohledem na ročník)
Žáci úspěšně pracují s proměnnými
Žáci ovládají jednoduché numerické výpočty z paměti
Žáci zvládají výpočty s procenty
Žáci ovládají početní úkony se zlomky

